

Svar Interpellation (V) - Afasiföreningens verksamhetsbidrag – en överenskommelse med Region Gävleborg

Ulla Andersson (V) frågar:

1. Kommer du att återinföra det bidrag och det avtal, de rutiner som Afasiföreningen Gävleborg (och även RSMH) haft med Region Gävleborg för att de ska kunna bedriva habiliterings- rehabiliterings- och träningsverksamhet för afatiker, vilket nu har ryckts ifrån dem?
2. Hur kommer du att säkerställa att länets afatiker, som är beroende av kontinuerlig habilitering/rehabilitering och språkträning, får det stöd och den hjälp de behöver för att kunna förbättra och/eller behålla sina förmågor om det tidigare bidraget (och avtalet) med Afasiföreningen inte återinförs?
3. Kommer du att se till att det finns logopeder och annan vårdpersonal, hjälpmedel och lokaler inom regionens egna verksamheter för att ge länets afatiker möjlighet till långsiktig habilitering/rehabilitering och när kommer i så fall insatserna att börja erbjudas?

Regionstyrelsens ordförande, Patrik Stenvard (M) svarar:

Afasiföreningens verksamhet har haft stor betydelse för många personer med afasi och deras anhöriga i länet, det är viktigt att slå fast. Samtidigt har regionen ett ansvar att använda skattemedlen på ett sätt som är långsiktigt hållbart och rättvist mellan olika patientgrupper.

Bakgrunden till förändringen är att det tidigare systemet präglats av stora skillnader mellan olika föreningar, otydliga uppdrag och bristande likabehandling. De två föreningar som lyfts i interpellationen har tillsammans fått omkring 3,2 miljoner kronor per år, medan övriga ca 40 patientföreningar fått dela på 500 000 kr. Det är inte en rimlig eller långsiktigt hållbar fördelning. Det nya regelverket syftar därför till ordning och reda, ökad rättvisa och bättre uppföljning men också till att minska risken för felaktig användning av offentliga medel och välfärdsbrottslighet.

Det är också viktigt att klargöra att det avtal som hänvisas till upphörde redan 2010. Därefter har det funnits en rutin för bidragsgivning men utan ett formaliserat avtal eller ett tydligt uppdrag att bedriva hälso- och sjukvård åt regionen. Det har alltså handlat om stöd till föreningsverksamhet, inte om upphandlad eller reglerad vård. De aktuella föreningarna har beviljats organisationsbidrag även för 2026 enligt nuvarande ordning. Det nya regelverket träder i kraft 2027, med ansökningsperiod under 2026, och föreningarna har även framåt möjlighet att söka bidrag inom detta system. Däremot är det inte aktuellt att återgå till tidigare upplägg.

När det gäller habilitering och rehabilitering är det ett ansvar för hälso- och sjukvården. Att delar av stödet i praktiken har skett i nära samverkan med

civilsamhället förändrar inte det. Region Gävleborg ska erbjuda rehabilitering utifrån individens behov genom logopediska insatser som planeras, följs upp och anpassas över tid i enlighet med evidens och beprövad erfarenhet.

Utöver hälso- och sjukvårdens insatser finns kompletterande möjligheter, exempelvis kurser för personer med afasi vid Forsa folkhögskola. Samtidigt ser vi ett behov av att utveckla samverkan framåt. Regionen är positiv till att pröva former som idéburet offentligt partnerskap (IOP) där uppdrag, ansvar och ersättning tydliggörs och kan ges större långsiktighet.

Dialog med berörda föreningar pågår och regionen är angelägen om att hitta former framåt som både säkerställer ett rättvist och hållbart bidragssystem och en jämlik vård samtidigt som vi tar tillvara på det engagemang som finns i civilsamhället.

Patrik Stenvard (M) Regionstyrelsens ordförande